

Zeelandiae Comitatus

<https://hdl.handle.net/1874/349824>

ZEE
LANDIAE
COMITATUS
Miliaria Zelandica

Blonke
ZEE-16

90/

dicæ numero septem sunt, tres ultra Scaldis ostia, Bataviam & Orientē versus quæ propterea dicuntur Orientales, *Scaldia*, *Duvelandia*, & *Tolen*. Quatuor cis Scaldim, Occidentem versus, *Walachria*, *Zuytbevelandia*, *Northbevelandia*, & *Wolferdijc*. Omnium ultra Scaldim Insularum maxima & prima est *Scaldia*, Indigenæ vocant *'t Landt van Schouwen*, cujus ambitus nunc est septem mill. olim tamen major fuit, ac tantum exiguo freto distincta a *Northbevelandia*. Urbes in ea primariæ sunt *Zirixæa* & *Brouwershaviam*. *Zirixæa* omnium Zelandicarum urbium creditur esse antiquissima, circa annum 10 ccc xlii extructa a quodam Siringue: nobilis diu fuit mercatu omnium rerum, propter celebrem Portum, frequentiamque advenarum: sed obstructo arenis Portu multum de antiqua gloria remisit: spes est tamen, eam novo portu effosso paullatim vetus nomen recuperaturam. In hac urbe natus est vixitque *Levinus Lemnius* doctrina & arte medica clarus. *Brouwershaviam* piscatores incolunt, & qui mari victitant. Secunda Insula Scaldicæ est *Dwelandia*, à Columbarum frequentia sic denominata, patetque ejus Circuitus mill. pass. quatuor. In hac tantum pagi sunt & vici, urbs nulla, Anno 110 10xxx Oceani fluctibus obruta fuit, cum magna Mortalium jactura, sed aggeribus confirmatis exclusoque mari, haud multo post facile illud damnum compensatum est. Tertia Insula est *Tolen*, Brabanticæ contermina, exiguo tantum freto discreta, in qua consistit *Toletum* a vetigali & portoriis (Belgis *Tollen*) ita appellatum, vetustum Opidulum: a quo non procul abest *Martinianus agger*, vulgo *S. Martens Dyck*, locus amoenus atque arboribus undique confitus, in quibus maxima alitum, præsertim Ardearū copia nidificat. Cis Scaldim ad Occidentem (Indigenæ vocant *Bewester Schelt*) primaria Insula est *Walachria* vel ab ejus cultore denominata, aut a Wallis vel Gallis. Insula hæc ab Ortu Brabanticæ obversa est, a Meridie Flandriæ, ab Aquilone Bataviæ, ab Occasu æquinoctialis Britannicæ. Hæc totius Zelandicæ Caput, situ, opibus, Incolarum frequentia,

urbium & pagorum splendore, mercimoniis eminentissima, decem in ambitu milliaria complectitur. Urbes in ea sunt *Middelburgum*, *Veria*, *Flissinga*, *Arnemuda*. Pagi complures. *Middelburgum* a situ nomen habet, est enim burgus in medietullo Insulæ. Urbs est ampla publicis privatisque ædificiis, pontibus, turribus, propugnaculis ad usum & cultum egregie exornata: omniumque Zelandicarum urbium primaria, atque emporium Negotiatorum frequentatione celeberrimū. Huic ortum suum debet *Paulus* a Middelburgo Mathematicorum ævi sui Princeps: *Nicolaus* quoque *Everhardi* Curicæ Hollandicæ primum, postea etiam Mechliniensis Præses, quo in munere obiit anno 110 10xxxii. Filios is habuit ob singularem eruditionem hoc loco commemorandos, *Petrum Everhardi* doctorem Theologiæ, *Everhardum Nicolai* Præsidem Curicæ Frisicæ, postea etiam Mechliniensis, *Nicolaum Nicolai* Grudium, *Adrianum Nicolai* Marium & *Ioannem Secundum* Poëtam. *Veria* sive *Campoveria* nomen habet a trajectu, qui Zelandis dicitur *Veer*. Muro cincta primum est anno 110 cccvii. Ex eo coepit etiam esse Scoticarum Mercium Emporium. *Flissinga* nomen & signum habet lagenæ, Belgis *een Flessche* nominatæ. Urbs est novitiola, sed potens & mari impetans: ac strenuis piscatoribus, atque exercitatis Naucleris, quos *Pilotas* vocant, referta. *Arnemuda* Middelburgensium est Municipium, & statio navium tutissima. Post *Walachriam* secunda est *Zuidbevelandia*, quam alij a tremoribus & concussionibus nomen habere existimant, nos a *Bavaris*, quorum etiam insignia in ejus Insulæ scutis spectantur. Hæc spatiosissimo amoenissimoque versus Flandriæ ac Brabanticæ oras tractu exporrigitur, tametsi paucis ab hinc annis maximam jacturam passa, demidio jam sit angustior. Ab hac avulsa est civitas non ignobilis *Romerswalia*, quam nullis excultam agris, nullis exornatam pomœriis Oceanus undique alluit, ita ut unica falis negotiatione subsistat. In hac urbe Comites Zelandicæ solenne juramentum præstant: quod quum ex more etiam *Philippus Hispaniarum Rex* esset facturus